

2. Souhrnná výkonnost

Hrubý domácí produkt v uplynulém čtvrtletí meziročně vzrostl o 2,9 %.

Mezičtvrtletní dynamika se značně zrychlila. Přírůstek HDP oproti předchozímu čtvrtletí činil 1,3 %.

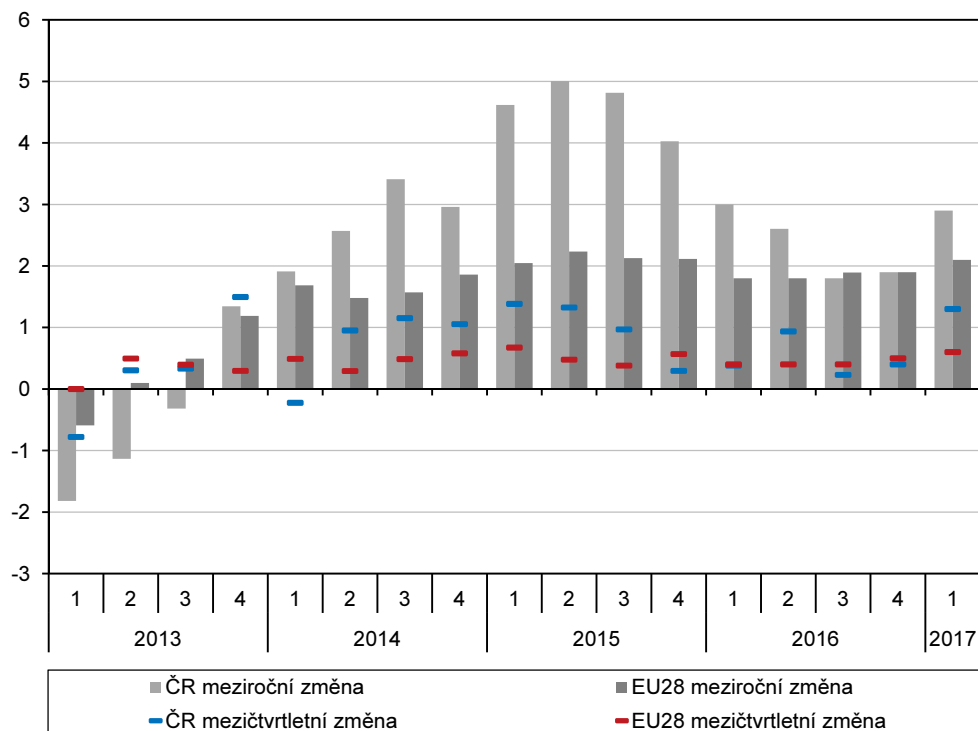
V rámci EU byl český hospodářský růst nadprůměrný, především ten čtvrtletní.

Meziroční nárůst hrubého domácího produktu (HDP) v 1. čtvrtletí roku 2017 činil 2,9 %¹. Po mírném zpomalení hospodářského růstu v druhé polovině roku 2016 se dynamika ekonomického vývoje oživila. Růst HDP nedosahoval výše, kterou měl v roce 2015, přesto byla dynamika některých výdajových složek blízká tomuto výjimečně úspěšnému období. Spotřeba domácností, která táhla růst v minulém roce, neztratila na významu ani v 1. čtvrtletí 2017. Druhým pilířem meziročního růstu se stala bilance zahraničního obchodu. Jediným faktorem, který brzdil rychlejší meziroční růst, byla tvorba kapitálu, jejíž pokles byl způsoben vyšší srovnávací základnou loňského roku. Hrubá přidaná hodnota (HPH) meziročně vzrostla o 2,5 %.

Mezičtvrtletní dynamika růstu byla výrazně silnější než na konci roku 2016. V 1. čtvrtletí 2017 byl HDP o 1,3 % vyšší než v předchozím kvartálu, což je nejvyšší hodnota od 2. čtvrtletí roku 2015. Vysoký mezičtvrtletní růst byl podpořen mezičtvrtletním oživením investiční aktivity i stabilním růstem výdajů na celkovou spotřebu, ve kterých se projevil mezičtvrtletní nárůst vládní spotřeby.

Česká republika z hlediska meziročního růstu pohybovala nad průměrem EU. Meziroční nárůst HDP v EU činil 2,1 %². Naopak oživení mezičtvrtletní dynamiky Česko posunulo téměř k vrcholu mezi evropskými zeměmi. Tempo mezičtvrtletního růstu v EU dosáhlo 0,6 %, stále však bylo méně než poloviční oproti ČR. Nejvyššího meziročního růstu dosáhlo Rumunsko (5,6 %), Slovinsko (5,0 %) a Polsko (4,2 %). Mezi nejrychleji rostoucími ekonomikami je většina zástupců „nových“ států Unie, u kterých letos dozněl vliv propadu kapitálových výdajů z minulého roku. Hospodářský růst u většiny z nich v 1. čtvrtletí 2017 zrychlil oproti minulému roku. Nejpomalejší meziroční růst byl v Řecku (0,4 %), Francii (1,0 %) a Itálii (1,2 %). Německá ekonomika, jejíž prosperita je klíčová pro český export, se držela na stabilní růstové trajektorii (1,7 %).

Graf č. 1 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, v %)

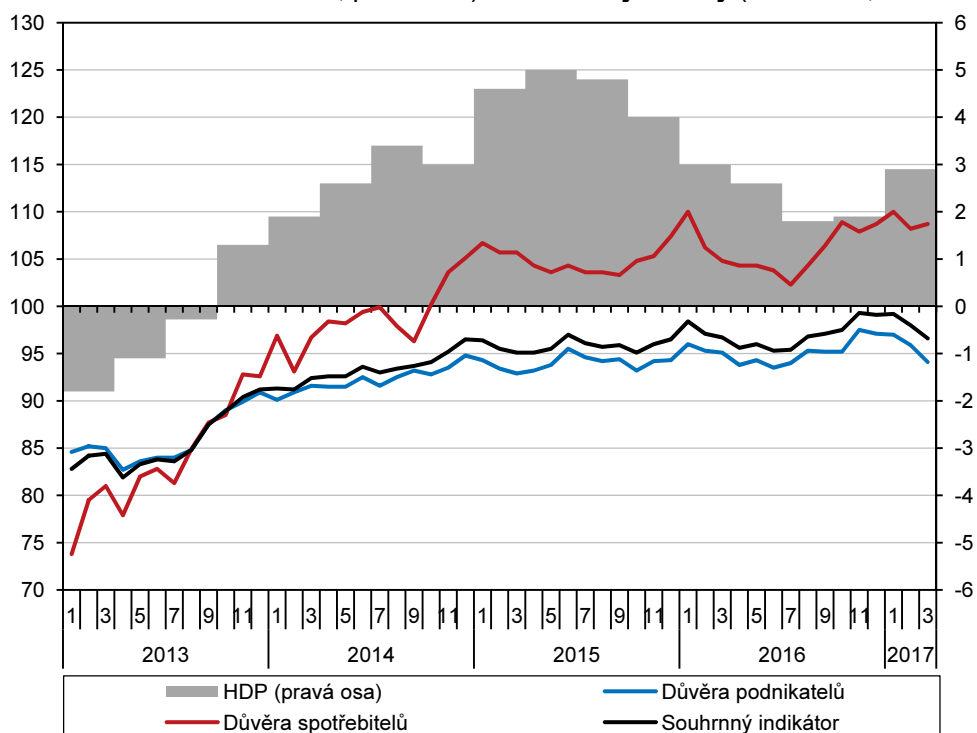

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

¹ Vývoj HDP, hrubé přidané hodnoty a jejich složek je vyjádřen prostřednictvím objemových indexů (tj. očištěn o změny cen) a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje byly zveřejněny 2. 6. 2017 a zrevidované údaje budou publikovány 30. 6. 2017.

² Nedostupná data za Irsko a Lucembursko. Data za Slovensko nejsou očištěna o kalendářní vlivy.

Graf č. 2 **HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, meziročně v %, pravá osa) a indikátory důvěry (2005=100, levá osa)**

Zdroj: ČSÚ

Růst HDP byl tažen kombinací rostoucí domácí i zahraniční poptávky. Přetrvávalo negativní působení výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu.

Jak bylo zmíněno výše, výdaje na konečnou spotřebu domácností zůstávaly důležitým tahounem hospodářského růstu i v 1. čtvrtletí. Přesto jejich úloha nebyla tak silná jako v předchozím půlroce. Příspěvek spotřeby domácností k meziročnímu růstu HDP³ činil 1,0 p.b. a oproti předchozímu čtvrtletí se snížil o 0,4 p.b. (za současného zrychlení růstu HDP o 1 p.b.). Chybějící příspěvek spotřeby domácností byl částečně nahrazen růstem vládní spotřeby. Její příspěvek k růstu HDP dosáhl 0,5 p.b. Klíčovou roli v posílení hospodářského růstu měla bilance zahraničního obchodu. Její příspěvek k růstu v 1. čtvrtletí 2017 činil 1,7 p.b. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu, které výrazně brzdily růst v minulých třech čtvrtletích, meziročně opět klesly, propad se však zmírnil. Jejich příspěvek k růstu HDP činil -0,2 p.b. V meziročním srovnání se totiž projevila vyšší srovnávací základna 1. čtvrtletí 2016, ve kterém ještě doznívalo dočerpávání evropských dotací z minulého programového období.

Výdaje na spotřebu domácností rostly i v 1. čtvrtletí a výrazně táhly růst HDP.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností v 1. čtvrtletí roku 2017 vzrostly o 2,8 %. Po mírném zpomalení v minulém čtvrtletí se opět zrychlilo meziroční tempo růstu výdajů na spotřebu předmětů dlouhodobé spotřeby na 6,6 % (domácí pojetí, bez sezónního očištění). Předměty střednědobé spotřeby, na něž domácnosti zvýšily výdaje v závěru minulého roku, si udržely poměrně silné tempo růstu i v 1. čtvrtletí (6,2 %). Největší podíl na spotřebě domácností mají však předměty krátkodobé spotřeby. Výdaje na ně vzrostly o 3,4 %.

Zrychlil se růst objemu vyplacených mezd a platů. Výrazně se na tom podepsal zpracovatelský průmysl.

Objem vyplacených mezd a platů v 1. čtvrtletí meziročně vzrostl o 6,7 % a na zrychlujícím se tempu růstu se neprojevila ani vysoká srovnávací základna minulého roku. Vzhledem k meziročnímu nárůstu celkové zaměstnanosti o 1,5 %⁴ se nominální růst objemu vyplacených mezd přelil do nárůstu příjmů. V reálném vyjádření se objem mezd a platů zvýšil o 3,8 %⁵. Rozdíl mezi nominálním a reálným růstem byl tak nejvyšší od 4. čtvrtletí roku 2008. Na celkovém růstu mezd a platů se projevilo především zrychlení jejich tempa růstu ve zpracovatelském průmyslu (6,9 %, výrazně ovlivněno vyplácením mimořádných

³ Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití.

⁴ V pojetí národních účtů, sezónně očištěno.

⁵ Do reálného vyjádření převedeno s využitím deflátoru výdajů na konečnou spotřebu domácností.

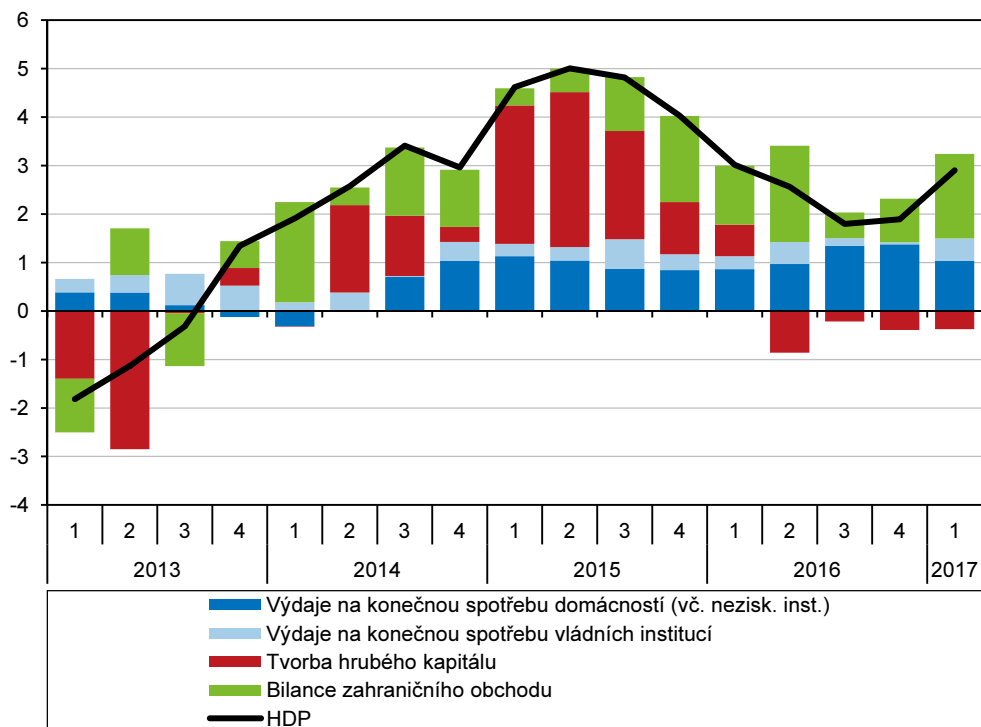

bonusů v 1. čtvrtletí), který zaměstnává nejvíce osob. Výrazně narostl objem vyplacených mezd v odvětví informačních a komunikačních činností (9,8 % při současném nárůstu zaměstnanosti o 4,3 %) i činností v oblasti nemovitostí (6,0 %). Pokračoval silný růst objemu vyplacených mezd a platů ve veřejné správě a obraně (7,2 %). Konjunktura ale i další faktory se projeví v odvětví obchod, doprava, ubytování a pohostinství (6,6 %), částečně i u zemědělství, lesnictví a rybníkářství (2,8 %). I přes nepříznivou situaci ve stavebnictví zrychlil růst objemu vyplacených mezd v tomto odvětví o 2,8 %.

Výdaje na spotřebu vládních institucí po dvou čtvrtletích stagnace opět vzrostly.

Po útlumu v minulém půlroce (0,8 % a 0,1 % ve 3. a 4. čtvrtletí) se opět zrychlilo meziroční tempo růstu výdajů na spotřebu vládních institucí (dosáhlo 2,4 %). Mezičtvrtletní nárůst činil 1,4 %, což je netypické pro 1. čtvrtletí. Obvykle v tomto kvartálu vládní výdaje stagnují. Naposledy podobně silně rostly v 1. čtvrtletí roku 2013.

Graf č. 3 **Příspěvky výdajových složek k reálné změně HDP***
(objemové indexy, meziroční růst, příspěvky v p.b., HDP v %)

*Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití

Zdroj: ČSÚ

Meziroční propad výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu se zmiňuje

Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu byly v 1. čtvrtletí 2017 meziročně nižší o 0,6 %. Propad, který začal ve 2. čtvrtletí 2016, se však zmiňuje a nyní se do meziročního nárůstu promítlo hlavně srovnání s 1. čtvrtletím minulého roku, ve kterém byla investiční aktivita ještě vysoká. To potvrzuje i mezičtvrtletní nárůst o 3,6 %. Z hlediska věcného členění tvorby hrubého fixního kapitálu pokračoval propad investic do ostatních staveb, které zahrnují velké infrastrukturní projekty (meziroční pokles o 10,7 %).

Vzrostly investice do ICT, ostatních strojů a zařízení a zbraňových systémů.

Ostatní investiční kategorie si připsaly meziroční nárůsty. Důležité pro oživení investiční aktivity byly investice do kategorie ICT, ostatních strojů a zařízení a zbraňových systémů, které jsou objemově nejvyšší položkou a vzrostly v 1. čtvrtletí o 6,9 %. Zrychlilo již v minulém roce výrazné tempo růstu investic do dopravních prostředků (16,6 %). Střednější meziroční tempo růstu v porovnání s předchozím čtvrtletím měly investice do obydlí (4,6 %) a oslabil růst tvorby hrubého fixního kapitálu prostřednictvím produktů duševního vlastnictví (1,3 %).

Zahraněčímu obchodu se dařilo, což se promítlo i do přebytku

Přebytek bilance zahraničního obchodu (v běžných cenách) dosáhl v 1. čtvrtletí 86,0 mld. korun⁶ a přebytek stejného období minulého roku byl překonán o 2,0 mld.

⁶ Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB)

obchodní bilance.

korun. Většinu přebytku tvořilo kladné saldo obchodu se zbožím, které dosáhlo 60,9 mld. korun a oproti 1. čtvrtletí roku 2016 se snížilo o 2,8 mld. korun. Růst celkového přebytku byl podpořen meziročním zvýšením kladného salda obchodu se službami, které v 1. čtvrtletí letošního roku dosáhlo 25,1 mld. korun.

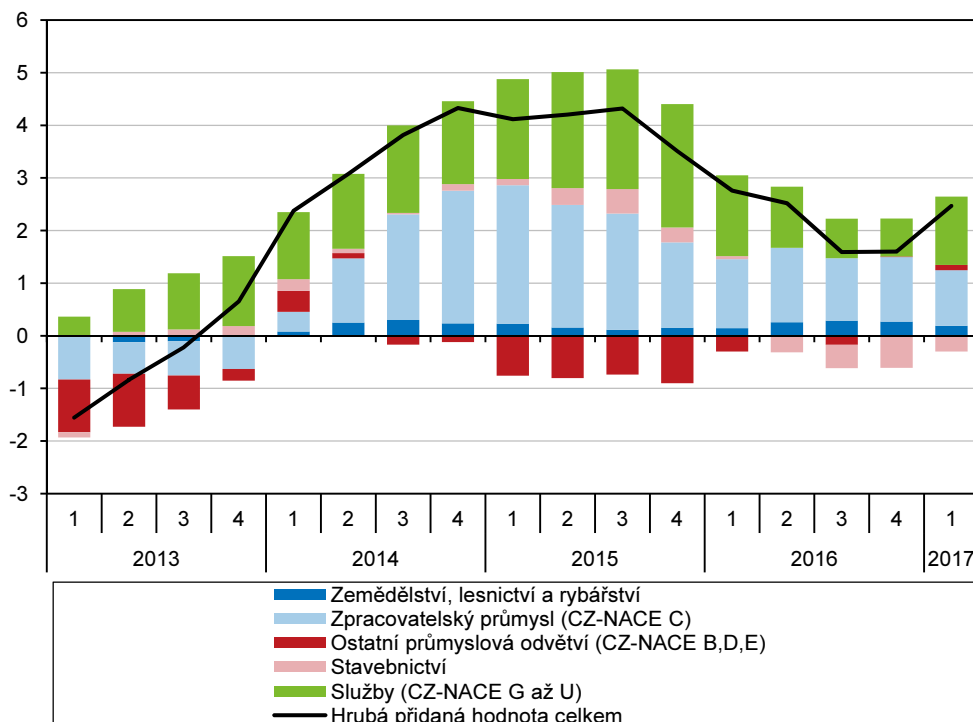
Směnné relace byly záporné. Stál za tím obchod se zbožím, neboť směnné relace obchodu se službami byly kladné.

Směnné relace dosáhly v 1. čtvrtletí 2017 hodnoty 98,3 % a oproti předchozímu čtvrtletí se snížily. Záporné směnné relace měly svůj původ v rychlejším cenovém růstu dováženého zboží. Ačkoli u vývozu i dovozu došlo poprvé po osmi čtvrtletích k meziročnímu zvýšení cen, růst cen importovaného zboží byl rychlejší a výsledné směnné relace obchodu se zbožím dosáhly 97,9 %. Celkové směnné relace byly korigovány mírně vzhůru kladnými relacemi obchodu se službami (100,3 %). Záporné směnné relace se promítly i do hodnoty reálného hrubého domácího důchodu (RHDD), která v 1. čtvrtletí meziročně vzrostla o 2,3 %. Rozdíl mezi RHDD a HDP činil -12,2 mld. korun, což je nejvýraznější ztráta ze směnných relací od 1. čtvrtletí roku 2011.

Zpracovatelský průmysl stále výrazně přispívá k růstu hrubé přidané hodnoty, tentokrát v tandemu s výrazným růstem služeb.

Růst hrubé přidané hodnoty byl opět silně podpořen zpracovatelským průmyslem. V 1. čtvrtletí růst jeho přidané hodnoty činil 3,9 % a v porovnání s předchozím rokem se mírně zpomalil. I jeho příspěvek k růstu HPH se oproti předchozímu čtvrtletí o 0,1 p.b. snížil a dosáhl 1,1 p.b. Nejvýrazněji tak k růstu HPH přispěla odvětví služeb, jejichž příspěvek činil 1,3 p.b. Nejsilněji přispěly činnosti v oblasti nemovitostí (0,3 p.b.), jejichž meziroční růst v tomto čtvrtletí zrychlil na 4,0 % a jsou třetím rokem významným přispěvatelem k růstu HPH. Po dvou čtvrtletích stagnace se oživil růst HPH informačních a komunikačních činností (4,7 %), které přispěly k celkovému růstu HPH 0,2 p.b. Podobný byl i příspěvek odvětví s dominancí státu. Ostatní průmyslová odvětví přispěla k růstu HPH 0,1 p.b.

Graf č. 4 **Příspěvky odvětví k reálné změně HPH**
(objemové indexy, meziroční příspěvky v p.b., HPH v %)

Zdroj: ČSÚ

Stavebnictví se opět meziročně pokleslo a bylo jediným odvětvím, které brzdilo růst HPH.

Jediným odvětvím, které brzdilo růst HPH bylo stavebnictví. Jeho hrubá přidaná hodnota v 1. čtvrtletí meziročně klesla o 4,9 %. Pokles se v porovnání s úhrnem předchozího roku zmírnil a částečně se do něj promítla srovnávací základna 1. čtvrtletí loňského roku, ve kterém se ještě projevoval vliv evropských fondů. Tyto faktory vedly k negativnímu příspěvku k růstu HPH ve výši -0,3 p.b.

